

סליק מסכת ערלה

כבר כתבתי סעט סידורה אחר ערלה בריש מסכת ערלה, עיין עליו :

פ ר ק א (א) ומפני הכ"ש צ"ש היכושלמי, דכי יהודי אחיה כרי אליעזר, דקוף פק חזקה הצחים, דמחיר לעשה חלל חתם כשות הכצים כדי שתהיה עגלה טעונה הצנים מהלכת. ומקיק, דמחיר לעשות, אכל אינו שלו לעולם, ואם בא אחר להשמש באותו חלל שתחת כשות

יש מביאין בכורים וקורין מקרא זיכורים, מארמי אוזב לזי עד סוף הפרשה: והבריד לתוך של יחיד. שחפר גומא והטמין יחור של אילן בחוכה וכסהו בעפר והוליא ראש היחור לתוך שדה

מ ס ק ת ב פ ו ר י מ

הכצים, כל הקודם זכה. הלכך מביא ואינו קורא. ונשמע מכל הליון, דכי יהודי לא פליג אלא בדרכי הכצים, אכל לא בדרכי היחור. תוי"ט: (ג) לאפוקי

יש מביאין בכורים וקורין,

מביאין ודא קורין, ויש שאינן מביאין. אלו שאינן מביאין, הנוטע לתוך שלו והבריד לתוך של יחיד או של רבים, וכן המבריד מתוך של יחיד או מתוך של רבים לתוך שלו. הנוטע לתוך שלו והבריד לתוך שלו, ודרך היחיד ודרך הרבים באמצע, הרי זה אינו מביא. רבי יהודה אומר, כזה מביא: **ב מאיזה טעם אינו מביא, משום שגאמר** (שמות כג) ראשית בכורי אדמתך, עד שיהו כל הגדולין מאדמתך. האריסין והחכורות והסקריקון והגזלן, אין מביאין מאותו הטעם, משום שגאמר, ראשית בכורי אדמתך: **ג אין מביאין בכורים חוץ משבעת המינים.** לא מתמרים שבהרים, ודא מפרות שבעמקים, ודא מזיתי שמן שאינם מן המבחר. אין מביאין בכורים קדם לעצרת. אנשי

חזירו, או ברשות הרצים. וכן אם הנטיעה עומדת בחוך של חברו או ברשות הרצים, והוליא ראש היחור בחוך שלו. אינו מביא, כדמפרש בקמוץ. לפי שאין כל הגידולים מאדמתו: ודרך היחיד או דרך הרבים באמצע. כגון שיש לו שתי גנות משני לדי הדרכים, אינו מביא, שאין כל הגידולים מאדמתו: כזה מביא. כיון שיש לו רשות לעשות כן, שמוחר לעשות חלל חתם כשות הרצים כשאינו מזיק לרצים כלום, אדמתך קריון זיה. ומכל מקום קבר ר' יהודה שאף על פי שמביא אינו קורא (א). ואין הלכה כר' יהודה: **ב האריסין.** מקבלין את השדה למחלה לשליש ולרביעי: חכורות. מקבל את השדה בדבר קלוז כך וכך כורים לשנה בין שהיא עושה הרבה בין שהיא עושה מעט: סקריקון. הורג נפשות ונותן לו קרקע כדי שלא יהרגנו, ולשון סקריקון שא קרקע והכיחני. ואף על גב דיהיב ליה לפי שעה, לא מחיל ליה, דקצר האידנא לשקול ולמחר תצטא ליה זדינא: **ג אלא משבעת המינים.** דכתיב (דברים כו) מראשית, ולא כל ראשית, שאין כל הפירות חייבים בזיכורים אלא שבעת המינים שנשתבחה בהן ארץ ישראל חטה ושעורה וגוי, ודבש הוא דבש המריכו: מתמרים שבהרים ופירות שבעמקים. לפי שהן גרועין: ודא מזיתי שמן שאינם מן המבחר. דכתיב (שם ט) זית שמן, זית אגורי שזאים עליו גשמים והוא אוגר שמנו לתוכו והוא מוצתר ומשבוט (ג): אין מביאין בכורים קודם לעצרת. דשתי הלחם שמביאין בעלמא חוקרו זיכורים והס

א ס"א, וקוראין. ב ס"א, לחוך של. ג ס"א, בזה. ד בפסחים, א"א.
 לשליש ולרביעי: חכורות. מקבל את השדה בדבר קלוז כך וכך כורים לשנה בין שהיא עושה הרבה בין שהיא עושה מעט: סקריקון. הורג נפשות ונותן לו קרקע כדי שלא יהרגנו, ולשון סקריקון שא קרקע והכיחני. ואף על גב דיהיב ליה לפי שעה, לא מחיל ליה, דקצר האידנא לשקול ולמחר תצטא ליה זדינא: ג אלא משבעת המינים. דכתיב (דברים כו) מראשית, ולא כל ראשית, שאין כל הפירות חייבים בזיכורים אלא שבעת המינים שנשתבחה בהן ארץ ישראל חטה ושעורה וגוי, ודבש הוא דבש המריכו: מתמרים שבהרים ופירות שבעמקים. לפי שהן גרועין: ודא מזיתי שמן שאינם מן המבחר. דכתיב (שם ט) זית שמן, זית אגורי שזאים עליו גשמים והוא אוגר שמנו לתוכו והוא מוצתר ומשבוט (ג): אין מביאין בכורים קודם לעצרת. דשתי הלחם שמביאין בעלמא חוקרו זיכורים והס
 (ירעים) מחירין

הזוחים דצאים עליהם גמלים והם פולטים שמנס. הכ"ט
 מיכ"ט: (ג) לפי שהיה למדס אמונה. הכ"מ. אבל
 כולי עלמא מודו דלא נחחלקה הארץ לגרים, וזיאלו הכ"מ
 בחיבור, מטעם דשבעה נשבע לאצרכם היחה קודם
 שנקרא אצרכם: (ד) אמו מישראל. כחז הכ"ט, זיכושלמי
 פריך, כלום נשבע לנקיבות.
 והיכן בחי"ט, דאט"ג דלאמו
 לא נשבע, לאצי אמו שהיה
 מישראל כשבע. ושיון בחי"ט:
 (ה) עד שיהי דוכת. לאו
 דוקא, דכמו שכתב במזמז
 עד דוכ טכירי, ופירשו עד
 טולם, הכי נמי דכוותיה. ולשון
 הכ"מ, אפילו לאחז כמה
 דוכת: (ו) וצנות אלפחד, לאו
 צחוכה חלוקה לקחו, אלא
 צחוכה ירובה כמו שגל ודי
 זה נזה לדוכת והעצרהם
 אה נחלמו וגו': (ז) וטומטום
 ואנדורוגינוס הם ספק אם
 זכר או נקבה. וחסיהני, דכל
 דוכתו אימטטו מכה ספק.
 ובמהני דלקע נמו ממטטין
 קונה שני חילנות מכה ספק.
 תוי"ט: (ח) ופירוש מלה חוכה,
 מלקט. כמו [שיר השירים ה']
 אכיהו מוכי. וחוכה, שייך
 למימר בחמיס. וזולז,
 בענינים. וקורא, בחצוה.
 וגודל, בחמרים. ומסקי,
 בזוחים. ומלקט, בשאח חילני.

**הר צבועים הביאו בכוריהם קדם
 לעצרת, ולא קבלו מהם, מפני
 הפתוב שבתורה (שמות כג) ויחג הקציר
 בכורי מעשיה אשר תזרע בשדה:
 ד אלו מביאין ולא קורין, הגר
 מביא ואינו קורא, שאינו יכול
 לומר אשר נשבע ה' לאבותינו
 לתת לנו. ואם היתה אמו מישראל (ו),
 מביא וקורא. וכשהוא מתפלל בינו
 לבין עצמו, אומר אלהי אבות
 ישראל. וכשהוא בבית הכנסת,
 אומר אלהי אבותיכם. ואם היתה
 אמו מישראל, אומר אלהי אבותינו:
 ה רבי אליעזר בן יעקב אומר, אשה
 בת גרים לא תנשא לכהנה, עד
 שתהא אמה מישראל. אחד גרים ואחד עבדים
 משחררים ואפלו עד עשרה דורות (ס), עד שתהא
 אמן מישראל. האפוטרופוס והשליח והעבד והאשה
 וטומטום ואנדורוגינוס, מביאין ולא קורין, שאינן
 יכולין לומר "אשר נתת לי ה' ו' הקונה שני איננות
 בתוך של חברו, מביא ואינו קורא. רבי מאיר אומר,
 מביא וקורא. יבש המעין, נקצץ האינן, מביא ואינו
 קורא. רבי יהודה אומר, מביא וקורא. מעצרת ועד החג,
 מביא וקורא. מן החג ועד חנכה, מביא ואינו קורא.**

מחירין החדש במקדש: ד שאינו יכול לומר
 אשר נשבע לאבותינו לתת לנו. שאין אבותיו
 מישראל. והגרים לא נטלו חלק בארץ. ורמב"ם כתב
 שאין הלכה כמשנה זו, אלא הגר מביא וקורא, ומלי
 למימר לאבותינו לתת לנו,
 מפני שהארץ ניתנה
 לאצרכם והוא אב לגרים
 כמו לישראל דהיינו צרכא:
 (י) כי אב המון גוים נחתיך,
 ורשיון ציה, לשעבר היית
 אב לארס, עכשיו אתה אב
 לכל העולם (ג), וכן כשהוא
 מתפלל, בין בינו לבין עלמו
 בין צבית הכנסת אומר
 אלהי אבותינו, אפילו אין
 אמו מישראל: ד לא
 תנשא לכהונה. דכתיב
 (ציוחקאל מד) מזרע ציה
 ישראל יקחו להם נשים,
 [וכשהמה] מישראל קרינא
 צה מזרע ישראל, דמשמע
 ואפילו מקלת זרע. והלכה
 כרבי אליעזר בן יעקב
 לכהלה. אבל דיעבד אס
 נשא חין מולחין אותה
 ממנו, וצניה כשרים אפילו
 להיות כהנים גדולים:
 האפוטרופוס. הממונה
 על החומים, בין שמינהו
 בית דין, בין שמינהו חז"י
 החומים: אפוטרופוס.
 חז"י הקטנים. בלשון רומי
 קורין לאב פאטור, ו
 ולקטנים פורק: והשליח,
 שליטתן מתחלה לשלחן ביד
 אחר, אז מלי למשלחיהו,
 אבל ליקטן להציון הוא
 עמנו, לא מלי למשלחיהו,
 שכל זיכורים שנראו
 לקריאה חיון ניתנים (*).

אלא בקריאה: והאשה. אבל אם יש לה בעל, בעלה מביא וקורא, דכתיב (דברים כו) אשר נתן לך ה' אלהיך
 ולביתך, מלמד שאלס מביא זיכורי אשהו וקורא: שאין יכולין לומר אשר נתת לי. שלא נחחלקה הארץ
 לנקבות (ו). וכתיב (במדבר כו) איה לפי פקודיו, עד שיהיה דחיי חיה (ז): ו מביא ואינו קורא. מקפקא ליה
 להנא קמא חי קנה קרקע חי לא, הלכך מביא מקפק, וחיינו קורא מקפק. ודוקא שני חילנות, אבל שלשה חילנות
 כולי עלמא מודו דקנה קרקע, ומביא וקורא, כדחתינן בקוף פרכין: ר' מאיר אומר מביא וקורא. דקצר הקונה
 שני חילנות נמי קנה קרקע שהחתיסה וחולה להס כמלא חוכה (ח) וכלו. ואין הלכה כר' מאיר: יבש המעין.
 שהחילן חי וגדל ממנו: ונקצץ האינן. והוא, שיבש ונקצץ קודם שהפריש זיכורים, אבל אם הפריש קודם, הואיל
 ונראו לקריאה ונחמו, יקצבו: ר' יהודה אומר מביא וקורא. כיון שהקרקע קיים לא חייב לחילן. ואין הלכה
 כר' יהודה: מן החג ועד חנוכה מביא ואינו קורא. דכתיב צפרשת זיכורים (דברים כו) ושמתה בכל
 סטיב, חין קריאה אלא בזמן שמחה, מעלכת ועד החג שאלס מלקט הבוחהו ופירוחיו ושמתה בהם. ומשחב
 (זרעים)

(* בד"י, ניתרים.)

ואילך אש"פ שהרבה פירות נלקטים עד חנוכה, מכל מקום שמחה אותה שנה כבר נגמרה בחג, הלכך מביא ואינו קורא. ומתנוכה ואילך אינו מביא כלל דכתיב (שם) אשר הביא מארצך, כל זמן שמלויין

הכש"ס: (ט) מצוא ואינו קורא. ואין להקשות, הכי נכחו ונדחו, ולעיל כתב הכ"צ והכ"ט דירקב, דצירושלמי מוקים למחנותין שנתן דעחו משעה ראשונה למכרה: (י) ולכך לומר, דאש"פ דמוכב נמי אינו קורא, כל שהביא הוא בכלל הגדתי היום. תוי"ט: (יא) צעזרה, וקשה, דהואיל ואינו מביא בחכירותן

בחגגה, ועד חנוכה הן מלויין: ר' יהודה אומר מביא וקורא. ללא לריש ושמחה בזמן שמחה. ואין הלכה כר' יהודה: וזה שני מאותו המין אינו מביא. הקונה את השדה אינו מביא זיכורי מאותה שדה מאותו המין שהביא המוכר, דכתיב (שם) הגדתי היום, פעם אחת מגיד ואינו מגיד שתי פעמים (י): רבי יהודה אומר אף מאותו המין מביא וקורא. דהא דאמרו פעם אחת מגיד ואינו מגיד שתי פעמים, הכי מילי בלדס אחר, אבל בשני בני אדם מגיד וחוזר ומגיד, ואין הלכה כר' יהודה: דף נמקו. כדקבו ונמקו, כמו אחר ימקו (ויקרא כו): נבזזו. כגזלו ממנו, כמו בזזו לנו (דברים ז): אין חייבין עליהם חומש. זכ שאכלו אינו משלם את החומש. וכן מתניתין יחידה היא ואינה הלכה, אלא הלכה שחייבים עליה חומש: נממאו בעזרה נופץ ואינו קורא גרסינן. כלומר, מנער ומריק הסל מן הפירות כיון שנטמאו.

רבי יהודה בן בתרא אומר, מביא וקורא: ז הפריש בפוריו ומכר שדהו, מביא ואינו קורא (ט). והשני, מאותו המין אינו מביא. ממין אחר, מביא וקורא. רבי יהודה אומר, אף מאותו המין מביא וקורא: ח הפריש בפוריו, נבזזו, נמקו, נגנבו, אבדו, או שננטמאו, מביא אחרים תחתיהם ואינו קורא. והשניים אינם חייבים עליהם חמש. נטמאו בעזרה (יא), נופץ ואינו קורא (יב): ט ומגין שהוא חייב באחריותו עד ששיבא קהר הבית,

אלא עד הכ הביא כהנן בקמון, ליחתי נטמאו כבר הביא. ויש לומר, דמשום ואינו קורא הוי כנובא, דאפילו הביאם טהורים עד לעזרה אינו קורא. (ועיין מ"ח פ"ו דשבת). תוי"ט: (יג) ואינו קורא, כתב הכ"ט לחד פירושא צירושלמי, דטעמא משום דאם נטמאו ליכא שמחה, וכתיב ואמרת ושמחה: (יד) ולבון הגמרא [בבא בתרא דף ע"ב], הכי זה קנה תחתיו וצויתו ומוכר להן כמלוא אורכו וקלו ופרכי הכש"ס, תחתיו, תחת עיקר האילנות והנופות. וצויתו, קרקע מגולה שצונו נוספת ח"ל זה לנופות ח"ל זה. ומוכר להן, קנינו האילנות ממקום שכלן נוספותו וקלו, ולחון. כמלוא אורכו וקלו.

שנאמר (שמות כג) ראשית בכורי אדמתך תביא בית יי אלהיך, מלמד שחייב באחריותם עד ששיבא קהר הבית. הרי שהביא ממין אחד וקרא, וחזר והביא ממין אחר, אינו קורא: י ואילו מביאין וקורין, מן העצרת ועד החג, משבעת המינים, מפרות שבהרים, מתמרות שבצמקים, ומזיתי שמן, מעבר הירדן. רבי יוסי הגלילי אומר, אין מביאין בכורים מעבר הירדן, שאינה ארץ זבת חלב ודבש: יא הקונה שלשה אילנות בתוך של חבירו, מביא וקורא. רבי מאיר אומר, אפילו

בירור, אין. כ"ס א, שיביאם. בירור, הרי זה אינו קורא. בירור, ומעבר לירדן, בירור, לירדן. והסל ניתן לכהנים דכתיב (שם כו) ולקח הכהן הטנא מידך, פעמים שאין הכהן לוקח אלא הטנא, ואינו חייב להביא זיכורים אחרים תחתיו, דכיון שבאו להר הבינה לא מתחייב הו באחריותו: ט הרי שהביא ממין אחד וקרא, לא נכרכה אלא לרי יהודה דאמר לעיל מגיד וחוזר ומגיד, קא משמע לן דמוכר רי יהודה דלדס אחד אינו מגיד וחוזר ומגיד: י הכי גרסינן מפירות שבהרים ומתמרות שבצמקים ומזיתי שמן מעבר הירדן רי יוסי הגלילי אומר אין מביאין בכורים מעבר הירדן שאינה ארץ זבת חלב ודבש. והכי פירוש, פירות שבהרים הם מוטעמים יותר מפירות שבצמקים, הלכך מביאים זיכורים מפירות שבהרים. אבל התמרים הם הפך מזה, שהתמרים שבצמקים הם יותר מלאים מדבש, והכנלה מהתמרים הוא הדבש שבהם, שהכי התורה קראה לתמרים דבש, הלכך מביאין זיכורים מתמרות שבצמקים ולא משל הכיס: ומזיתי שמן, מזיתים העושים שמן: כ מעבר הירדן, מפירות של עבר הירדן נמי מביאים זיכורים אש"פ שאינה ארץ זבת חלב ודבש, שטיון שבהם הקב"ה לשראל, קרינא בה פרי האדמה אשר נתת לי. ופליגי רי יוסי הגלילי ואמר חון מביאין זיכורים מעבר הירדן. ואין הלכה כר' יוסי הגלילי: יא הקונה שלשה אילנות בקתה, ולא פירש את קנה קרקע את לאו: מביא וקורא. דבקתה, קנה קרקע תחתיו ומוכר להן (יג). אבל פחות משלשה אילנות בקתה (ורע"ב)

בקהל לא קנה קרקע. וכדי מאיך פליג ואמר דאף שני חילנות נמי קנה קרקע. ואין הלכה כרבי מאיר: אף בעלי אריסות וחכירות מביאים וקוראים. דקצר רבי יהודה חריס וחוכר יש לו קנין בלא כחילו יש לו חלק בה. ואין הלכה כרבי יהודה:

פרק ב התרומה והביכורים הייבין עליהם מיתה. זר האוכלן צמוד חייב מיתה בידי שמים,

דכתיב בתרומה (ויקרא כג) ומחו זו כי יחללוהו, וביכורים חקרו תרומה, דאמר מר ותרומה ידך חלו ביכורים שנאמר בהן (דברים כו) ולקח הכהן הטמא מידך: וחומש. האוכלן שוגג משלם קרן לבעלים וחומש לכל כהן שיראה: ואסורים לזרים. בחטא היא שנויה דכיון שחייבין עליהם מיתה וחומש פשיטא שאסורים לזרים, ולרבי יוחנן דאמר חיי שיעור חקור מן התורה מליקין למימר דחנן חקורים לזרים לחיי שיעור שהיא חקור מן התורה ואין זו לא מיתה ולא חומש: והן

שנים. קנה איקון וקרקעו, מביא וקורא, רבי יהודה אומר, אף בעלי אריסות וחקירות (י) מביאין וקורין:

אחולה להן קאחי: (יד) וחכורו. בחכורו זהו חכור הוא וכו'. והשתא אחי שפיר דכי יהודה לא פליג במשנה זו. תוי"ט: פרק ב (*) צמטער. הוא מטער שני. הכ"מ: וגיורוליהן

פרק ב התרומה והבכורים, חייבים

עליהן מיתה וחמש, ואסורים לזרים, והם נכסי כהן, ועולין באחד ומאה, וטעונין רחיצת ידים והערב שמש, הרי אלו בתרומה ובכורים, מה שאין כן במעשר (*): ב יש במעשר ובכורים מה שאין כן בתרומה, שהמעשר והבכורים טעונים הבאת מקום, וטעונים ודוי, ואסורין לאונן. רבי שמעון מתיר. ותיבין בפעור. ורבי שמעון פוטר. ואסורין כל שהן מלאכול בירושלים. וגדוליהן אסורים מלאכול בירושלים אף לזרים ולבהמה. ורבי

בגיתין, הקונה ב בירושלמי, והחכורות. בחגיגה, נטילת. שמעון נכסי כהן. שיכול למכור וליקח בהן עבדים וקרקעות ובהמה טמאה: ועולין באחד ומאה. אם נהערכו במאה של חולין: ומעונין רחיצת ידים. הצא ליגע בהן לריך לטול ידיו תחלה, שקחם ידים פוקלות את התרומה, וביכורים נמי חקרו תרומה: והערב שמש. טמא שטבל אינו אוכל בתרומה עד שיטריב שמשו דכתיב (ויקרא כג) וצא השמש וטהר ואחר יאכל מן הקדשים, והוא הדין לביכורים: מה שאין כן במעשר. דשני לזרים, וחסור לקנות בדמי מעשר שני בהמה טמאה ועבדים וקרקעות, ובעל ברוב היכא דאין לו מחירין, והנוגע בו אין טעון רחיצת ידים, ואין לריך הערב שמש דאמרין טבל ועלה אוכל צמטער: ב הבאת מקום. להטלות לירושלים, דכתיב (דברים יג) והצאתם שמה עולותיכם וזבחיכם מעשרותיכם ותרומת ידכם, ודרשינן תרומה ידכם חלו הביכורים: ומעונים וידוי. צמטער כתיב (שם ט) ואמרת לפני ה' אלהיך בערתי הקדש מן הבית, וביכורים כתיב (שם) וענית ואמרת לפני ה' אלהיך ארמי אוכל חבי. ואע"ג דבתרומה נמי צעינן וידוי כדאמרין וגם נחטיו ללוי זו תרומה ותרומת מעשר, מיהו, מעשר וביכורים, מעשר לצדו או ביכורים לצדן טעונים וידוי, ותרומה אי ליה אלא תרומה: לצדה אינו טעון וידוי: ואסורין לאונן. צמטער כתיב (שם) לא חלתי בחוני ממנו, וביכורים נאמר (שם) ושמתה בכל העוב, מלמד שאסורים לאונן: ור' שמעון מתיר בכורים לאונן, דתרומה קריננהו רחמנא ותרומה שריא לאונן: וחייבין בביעור. לצערן מן העולם לקוף שלם שנים כדכתיב צפרשת מעשר (שם) בערתי הקודש מן הבית, ומשמע נמי ביכורים מדכתיב הקודש, הקודש האמור למעלה חלו ביכורים שנאמרו צפרשה שלמעלה: ור' שמעון פוטר ביכורים מן הביעור, אלא ינחו לכהן דתרומה קריננהו רחמנא ותרומה אין לריך לצערם מן העולם: ואסורים. מעשר שני וביכורים שנערכו בחולין, חוקרים הערובתן בכל שהוא, ואין עולים בלאחד ומאה: מלאכול בירושלים. כלומר, אם נהערכו המעשר שני או הביכורים בעוד שהן בחוץ לירושלים אז חוקרים הערובתן בכל שהוא מלאכול בחורת חולין, משום דהוי דבר שיש לו מחירין הואיל ויכול לאכול הערובתן כולה במקומה. אבל מעשר שני וביכורים שנערכו בחולין חוץ לירושלים, אינן חוקרין בכל שהוא, הואיל ויש טורח להעלותן לא מקרי דבר שיש לו מחירין: וגידוליהם אסורים. הערובת של מעשר וביכורים שזרעם ונמחו וגדלו, אותן הגידולים נמי חוקרים לאכול בחורת חולין, אם זרעו וגדלו לירושלים, וחוקרין הערובתן בכל שהוא, כיון שיכולים ליאכל במקומם: אף לזרים ולבהמה. מעשר שני וביכורים שאוקרין הערובתן בכל שהוא וגידוליהן נמי דאוקרין, אף לזרים ולבהמה חקורים, אם ביכורים הם חוקרין הערובת לזרים, ואם מעשר הוא חוקר את הערובת לבהמה. דלא הימא דוקא לענין ליאכל חוץ לירושלים הוא דאוקרין בכל שהוא, דלאחי מלמא חשיבי דבר שיש לו מחירין כיון שיכול לאכלן במקומם לירושלים וחפילו בהלף לא צטיילי, אבל לחקור הערובת לזרים

* עיין ר"ש חגיגה י"ה ובר"ש ספ"ח דחלה וברא"ש [ועיין במסכת חלה פ"א משנה ט' ובעיקר תוי"ט ספ"א]

ולזהמה לחיבור זרות וזהמה אין לו מתירין, סלקא דעתך אמינא ללא יאקרו הערובות בכל שהוא, קא משמע לן דכיון דחל על הערובות שם ביכורים ומעשר ליאכר לאכלן חוץ ליכושלים, חל נמי לענין זה ליאכר

(ה) וגידוליהן אקובין וכו' אף לזרים וכו' מה שאין כן בתרומה. ותימה, דזמנא ד' פ"ט דתרומות חנן גידוליהן תרומה תרומה. ועיין בחו"ט. ואיש אחד העיר לצבו דדבדי הכ"צ דמושב קושא הזאת, שכתב בדבר המהחול וגידוליהם אקובים, תערובת של מעשר וכו'. ואם כן הוא הדבר התמור [צמער

לאכול לזרים אם הם ביכורים או לזהמה אם הוא מעשר: ורבי שמעון מתיר. אנדוליהן לצדקאי, דקבר כזר בטלים הם. אבל בתערובת עלמה מודה רבי שמעון. ואין הלכה כרבי שמעון בכלה מחייתין: מה שאין כן בתרומה. שכל הדגים הללו אינן נוהגים בתרומה: ג' אוסרין את הגורן. אקור לאכול מתבואה שבגורן עד שיפריש תרומתה ומעשרות: אבל ביכורים אינן אוסרין: ויש להן שיעור. תרומה יש לה שיעור מדכזבן אחד מחמשים. אבל ביכורים אין להם שיעור אפילו מדכזבן (ג): ונוהגים בכל הפירות. מדכזבן, וביכורים אינן צאין אלא משעט המינין: בפני הבית ושלא בפני הבית. וביכורים אינן אלא צפני הבית כלל, דכתיב זהו (ט) והניחו לפני מזבח ה' אלהיך, אם אין מזבח אין ביכורים: ובאריסות ובחבירות וכו'. מפורש לעיל צריש

שמעון מתיר. הרי אלו במעשר ובבכורים, מה שאין כן בתרומה (ה): ג' יש בתרומה ומעשר מה שאין כן בבכורים, שהתרומה והמעשר אוסרין את הגרן, ויש להם שיעור, ונוהגים בכל הפרות, בפני הבית ושלא בפני הבית (ג), ובאריסין ובחבירות ובסקריקון ובגזרן. הרי אלו בתרומה ובמעשר, מה שאין כן בבכורים: ד' ויש בבכורים מה שאין כן בתרומה ובמעשר, שהבכורים נקנין במחבר לקרקע, ועושה אדם כל שדהו בכורים, וחיב באחריותם, וטעונים קרבן ושיר וחנופה ולינה: ה' תרומת מעשר שנה לבכורים בשתי דרכים, ולתרומה בשתי דרכים, נטלת מן הטהור על הטמא, ושלא מן המקנה (ו), בבכורים (ו). ואוסרת את הגרן, ויש לה שיעור, בתרומה: ו' אתרוג שנה לאיזן בשלשה דרכים, ולירק בדרך

וזיכורים, מה שאין כן בתרומה] דכתיב בני האי גוונא בתרומה גידוליהן חולין [כדליתא בפרק ט' דתרומות משנה ד', המדומע גידוליהן חולין (1)]. ותכלית נפלו צנטימוס: (3) ונפ"ק דפאה משמע מלשונו ומדכזבן יש להם שיעור, וכן כתב הכ"מ דמדכזבים לרין להפריש אחד מששים. ולמה שכתבתי צריש פאה צמס כש"י דשיעור תרומה כמותה צפסקוס, יש לומר דכתיב קאמך, דתרומה יש לה שיעור מדכזבן בדרכן אקמכתא, אבל ביכורים אין להם שיעור מדכזבן בדרכן אקמכתא: (ג) ושלא צפני הבית. כל זה נלמד בצפני פ' קת ופ' ראה ועיין בצירוש הכ"צ בצקף מקכת שקלים (ולענין מעשר צזה הזמן, עיין יורה דעה קימן של"א צ"ד): (ד) וזכור, דכתיב וראשית כל זכוכי כל וכן הוא (צוחקאל מ"ד): (ה) וקרא בני פקח כחוב, ויליף ליה כל פונות וכו'. וחו צירוש למי, דהא דתימא צשאין עמיהן קרבן, אבל יש עמיהן קרבן, בלא כן טעון לינה מחמת הקרבן: (ו) ושלא מן המוקף. צירוש למי פרק צ' דתרומות. מינין שתרומת מעשר ניטלת בלא מן המוקף, מכל מעשרותיכם, אחד ציהודא ואחד צגליל:

אחד (ז) כביכורים. כי מאחר שהוא מפריש הביכורים ממקלח האילנות מקפיק לו על שאר האילנות, וזהו ענין שלא מן המוקף. ואפשר צביכורים להפריש מן הטהור על הטמא אחר לקיטתן לפי שאינם מקבלים טומאה צעודם מחובצים לקקע. הכ"מ:

א בירושלמי, יש. פרק קמא. וביכורים אינן צאין אלא ממי שהקרקע שלו מן הדיו, דכתיב (שמות כג) ביכורי אדמתך: ד נקנים במחבר לקרקע. דכתיב (צמדכ יח) ביכורי כל אשר בצרלס, צשעה שהם מחובצים בצרלס

ביכורים הם, והכי חנן לקמן יורד אדם לחוף שדהו וכו' קושרו צגמי ואומר הרי אלו ביכורים: ועושה אדם כל שדהו ביכורים. דכתיב ביכורים. דכתיב צביכורי כל, מראשית כל (ד): וטעונים קרבן. נאמר צביכורים שמחה, ושמחה בכל הטוב, ונאמר להלן (דברים טז) וצחת שלמים ואכלת שם ושמתה, מה להלן שלמים, אף כאן שלמים: ושיר. נאמר כאן בכל הטוב ונאמר להלן (יתזקאל ג) כשיר עגבים יפה קול ומטיב נגן: ותנופה. כתיב הכא, ולקח הכהן הטנח מידך, וכתיב הכס, (ויקרא יז) ידיו הביאה את אשי ה', מה להלן חנופה, אף כאן חנופה: ולינה. שילין ציכושלים כל הלילה של אחר היום שהציא הביכורים, דכתיב (דברים טז) ופניה צצוקר והלכת לאהליך, הא כל פונות (2) לא יהיו אלא צצוקר (3): ד, ניטלת מן הטהור על הטמא. דהא דאין תרומה ניטלת מן הטהור על הטמא היינו טעמא משום דצעינן מוקף וחיישינן דלמא לא מקיף דמקספי דלמא נגע הטהור צטמא, יחאי טעמא ליכא למימר הכא, דהא נתרמא בלא מן המוקף: ויש לה שיעור בתרומה. שהתרומה נחנה צה חכמים שיעור, הרי ממאה: ו שוה לאילן. דאלתינן צחר חנטה, ומונין לו שלש לפרלה משעת

1) לפירוש הר"ב נראה דמתני' דקתני וגידוליהן אסורים, קאי אדלעיל ואסורין בכל שהן, דהיינו בתערובת. 2) בד"ו, פונות שאחה פונה.

(ח) ולירק צדק אחר. משום גדול על כל מים כדאמר
צדקא השנה דף י"ד. וחצוזה ואילנות גדולים על מי
במזום. ואחריו גדל על כל מים שמסקים אחרו המיד
כירק. כש"י קובה דף ל"ט: (ט) פירוש, השנה השלישית
מונין לו להטותה. אבל מספר השלש שנים מונין משעת
קליטתו כמפורש בריש כ"ח

מכסה (ט), וכן לרבעי, וכן לשביעית. דאם נחנט בשביעית
ונגמר בשביעית מותר (יא). ומכל מקום פטור ממעשר
לענין מעשר חלוקין בחר לקיטה כדין ירק וכיון דנגהקט
בשביעית פטור ממעשר: ז דם מהלכי שתים.

היינו דם האדמ, כמו דם
חללן: להכשיר את
הזרעים לקבל טומאה,
כמו דם צהמה דכתיב ביה
(שם יג) על הארץ תשפכו
כמים: ודם השרץ.
כלומר, וזהו דם מהלכי
שחיס לדם השכן שאין
חייבין עליו משום דם.
ודוקא כשהחרו בו משום
דם, אין חייבין על דם
השכן. אבל אם החרו בו
משום שרץ, לוקה, שדם
השכן כששרו הוא: ח כ"ו.
נחלקו בו חכמי ישראל, יש
אומרים שהוא חיל הבה,
ויש אומרים שהוא חיס
הבא על הלביב, ויש
אומרים צריה בפני עצמה
היא (יג). ולא הכריעו בו
חכמים אם חיה היא אם
בהמה: ז טעון כיסוי
כדם חיה. לחומר, ואין
מצרכין על כיסוי כיון
דספק הוא: ואין שוחטין
אותו ביום טוב. לפי
שאסור לכסות את דמו.
ואע"ג דאפר כירה מוכן
הוא, מוכן לודאי ואינו
מוכן לספק: בטומאת
גבילה כחיה. דחלב
בהמה טהורה טהור הוא
כדילפינן מן וחלב נבלה
וחלב טרפה יעשה לכל
מלאכה (ויקרא ז), ומשום
דספק בהמה הוא וחלבו
טהור, ספק חיה וחלבו

**אָחַד (ח). שְׁוֵה לְאֵילָן בְּעֶרְלָהּ
וּבְרֵבְעֵי (י) וּבְשִׁבְעֵיתָהּ. וְלִירֵק בְּדֶרֶךְ
אָחַד, שֶׁבִשְׁעַת לְקִיטָתוֹ עֲשׂוּרוֹ,
דְּבָרֵי רֶבֶן גַּמְלִיאֵל. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר
אוֹמֵר, שְׁוֵה לְאֵילָן בְּכֹל דְּבָר: ז דָּם
מִהֲלָכֵי שְׁתֵּים, שְׁוֵה לְדָם בְּהֵמָה,
לְהַכְשִׁיר אֶת הַזְּרָעִים, וְדָם הַשְּׂרָץ,
אֵין חַיִּבִין עָלָיו: ח כּוֹי יֵשׁ בּוֹ דְרָכִים
שְׁוֵה לְחֵיָה, וְיֵשׁ בּוֹ דְרָכִים שְׁוֵה
לְבֵהמָה, וְיֵשׁ בּוֹ דְרָכִים שְׁוֵה לְבֵהמָה
וְלְחֵיָה, וְיֵשׁ בּוֹ דְרָכִים שְׁאִינּוּ שְׁוֵה
לֹא לְבֵהמָה וְלֹא לְחֵיָה: ט פִּיצַד שְׁוֵה
לְחֵיָה, דָּמוֹ טָעוֹן כְּפִיֵּי כְּדָם חֵיָה,
וְאֵין שׁוֹחֲטִין (יג) אוֹתוֹ בְּיוֹם טוֹב,
וְאִם שִׁחְטוֹ, אֵין מְכַסִּין אֶת דָּמוֹ,
וְחֲלָבוֹ מְטַמֵּא בְּטִמְאַת נְבִלָה כְּחֵיָה,
יְטַמְּאָתוֹ בְּסָפֵק, וְאֵין פּוֹדִין (יד) בּוֹ
פֶּטֶר חֲמוֹר: י פִּיצַד שְׁוֵה לְבֵהמָה,
חֲלָבוֹ אָסוּר כְּחֲלָב בְּהֵמָה, וְאֵין
חַיִּבִין עָלָיו כְּרֵת, וְאִינוּ נִלְקָח בְּכֶסֶף
מֵעֶשֶׂר לְאֶכּוֹל בִּירוּשָׁלַיִם, וְחֵיב
בְּזֵרוּעַ וּלְחֵיָים וְקָבָה. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר פּוֹטֵר, שֶׁהַמוֹצִיא
מִחֲבָרוֹ עָלָיו הֶרְאָתָה: יא פִּיצַד אִינוּ שְׁוֵה לֹא לְחֵיָה
וְלֹא לְבֵהמָה, אָסוּר מְשׁוּם כְּלָאִים עִם הַחֵיָה וְעִם הַבְּהֵמָה.
הַפּוֹתֵב חֵיָתוֹ וּבִהְמָתוֹ לְבָנוֹ, לֹא כָּתֵב לוֹ אֶת הַכּוֹי.**

א בירושלמי, אלעזר. ב בד"ס, לו. ג בירושלמי, אלעזר.

טמא, לפיכך טומאתו ספק: ואין פודין בו פטר חמור. שמא חיה הוא, ורחמנא חמל (שמות לו)
ופטר חמור חפדה צעה, והאי ספק שה ספק לבי: ו חלבו אסור בחלב בהמה. כחלב שור וכשב
ועז: ואין חייבין עליו כרת להביא מטאת על שגגתו (טו). והוא הדין שאין לוקין עליו: ואינו נלקח
בכסף מעשר לאכלו בירושלים. דשמא בהמה הוא, ואין לוקחין בהמה לצער תאוס מכסף מעשר,
אלא להקריבה שלמים (טז): וחייב בזרוע ובלחיים ובקיבה. דמרכיני להו מקרא דכתיב (דברים יח)
אם שה, לרבות את הכוי: שהמוציא מחבירו עליו הראיה. דאמר ליה צעל בהמה לכה, אייתי
ראיה דמין בהמה הוא ושקול. והלכה כר' אליעזר: יא לא כתב לו את הכוי. אע"פ שכתב לו שניהם,
לא היה דעתו חלל על ודאי בהמה או ודאי חיה. ורמז"ס פירש, שאם כתב לו בהמתו לצד לא קנה
את הכוי דאמרינן ליה אייתי ראיה דבהמה הוא, ואם כתב לו חיותו לצד אמרינן ליה אייתי ראיה דחיה

הוא, כלה מלכודו שאם כתב לו שניה קנה ממה נפשך: אם אמר הריני נזיר שזה היה או בהמה, בין שאמר הריני נזיר שזה היה בין שאמר הריני נזיר שזה בהמה, הרי זה נזיר, דקפק איקורא לחומרא, ואפילו אמר הריני נזיר שזה היה ובהמה או שזה אינו לא היה ולא בהמה, הרי זה נזיר מקפק (וי):

(וי) והך צבא דנזיר הוה יכול לטות בכל הצעות, דהוה לחיוב צאמר הריני נזיר שזה היה, וזהו לבהמה צאמר שזה בהמה. ומשום הכי חזי לה צבא, להשמיטו שאם אמר הריני נזיר שזה היה ובהמה או איפכא, הרי זה נזיר, כמו שכתב הכ"צ. תוי"ט:

פרק ג כיצד מפרישין, שביכרה, ואפילו לא נגמר הפרי, דכתיב (ס"ו) הנה הבאתי את ראשית פרי, בשעת הבאה הוא פרי, אבל בשעת הפרשה אין לריך שיהיה פרי אלא אפילו צוקר ואפילו פגין (ח):

אם אמר הריני נזיר שזה היה או בהמה, הרי הוא נזיר. ושאר כל דרכיו שוים לחיה ולבהמה, וטעון שחיטה כזה וכזה, ומטמא משום נבילה ומשום אבר מן החי כזה וכזה:

פרק ג כיצד מפרישין הבכורים, יורד אדם בתוך שדהו ורואה תאנה שבכרה, אשכול שבכרה, רמון שבכרה, קושרו בגמי(ג), ואומר הרי אלו בכורים. ורבי שמעון אומר, אף על פי כן חוזר וקורא אותם בכורים מאחר שיתלשו מן הקרקע: ב כיצד מעלין את הבכורים, כל העירות שבמעמד מתבנסות לעיר של מעמד, ולגין ברחובה של עיר, ולא היו נכנסין לבתים. ולמשכים היה הממנה אומר, קומו ונעלה ציון אל(בית) ה' אל הינו: ג הקרובים מביאים התאנים והענבים, והרחוקים מביאים גרוגרות וצמוקים. והשור הולך לפנייהם, וקרניו מצפות זהב, ועטרה של זית בראשו. החליל מכה לפנייהם, עד שמגיעים קרוב לירושלים. הגיעו קרוב לירושלים, שלחו לפנייהם(י), ועטרו את בכוריהם. הפחות, הסגנים והגזברים יוצאים לקראתם. לפי כבוד

פרק ג (ח) וכושמי. ונכאה דלאו דוקא, וכוהא דהין קמדכ דפתוח מנוקכ. אלא נקיט צוקר [לאשמטין] שעדיין לא בא לכלל טונה מעשר. תוי"ט: (ג) צמיו. וכוונה צבה, שיכשום אוחס צאזזה דכר שיזדמן, כיו שיכיר אוחס. ומה שיותר נמו, כפי הכונה. הכ"מ: (ג) ואלו יודע הכי מסיק לה מפרי, דהא אף צמחצכ פרי הוא. תוי"ט: (ד) שלחו לפנייהם, שלוחים להודיע לאכזי וכושלים: (ה) והוא הדיון לשאכ פירות. וזה לבון הכ"מ, אס הכי הכל כטובים, הוה מראה הטוב והיפה שכולם: (ו) ולפי זה, הפחות הסגנים דחנן, הם שני שמות נדפוס ועל מינוי אחד הונחו. אבל לבון הכ"מ צחיצורה, והסגנים, ולפי זה כראה דהסגנים קניו לוי, הם, וקניו כהונה קורא בשם יוחי נכבד והוא הפחות, ומעין שם מלוכה הוא כמו זכרובל

א" בירוי לתוך. ב בירוי, ל"ג. ג בד"ס, תאנים וענבים. ד בד"ס, עולה עמהם. משמר, כל אחד בשבת הקצוע לו, והן נקראים חגשי מעמד: מתכנסות לעירו, של ראש המעמד. ולא היו מביאין זיכוריהם כל אחד בפני עצמו, משום דכרוז עם הדעת מלך: ולא היו נכנסין לבתים. מפני אהל הטומאה: ולמשכים. צוקר כשהם משכימים: הממנה. ראש המעמד: קומו ונעלה ציון. וזכך היו אומרים שמחתי באומרים לי בית ה' נלך. כשהגיעו לירושלים היו אומרים טומדות היו רגלינו בשעריך ירושלים. בהר הבית היו אומרים הללויה הללו אל צדקשו. בעזרה היו אומרים כל הנשמה תהלל יה: ג תאנים וענבים. כשהם לחים: והרחוקים מירושלים ואין זיכוריהם יכולים להתיקיים כל כך: ב בירוי גרוגרות וצמוקים. תאנים וענבים יבשים: השור הולך לפנייהם. ומקריבין אותו שלמים: ועטרה של זית בראשו. היתה לאמרי לפי שהוא קרוב לארץ יותר מכל שאר חילנות שבשעת המינים, דכתיב (ש"ח) ארץ זית שמן. והיה לאמרי לפי שאין בכל שאר חילנות של בשעת המינים חילן יפה ועליו רעין כמו הזית: ועיטרו את ביכוריהם. וכוהא מעטבים, מי שהיו זיכוריו גרוגרות, מעטבין בחאנים לחים. ומי שהיו זיכוריו לימוקים, מעטבין בענבים לחים. והם מצויים בענבים, הוה מראה הטובים והיפים שכולם מלמעלה (ה): הפחות. קניו כהונה (ו): והגזברים. הממונים על ההקדש: ולפי כבוד

הכהנים והלוויים שצאוהו משמר, כל אחד בשבת הקצוע לו, והן נקראים חגשי מעמד: מתכנסות לעירו, של ראש המעמד. ולא היו מביאין זיכוריהם כל אחד בפני עצמו, משום דכרוז עם הדעת מלך: ולא היו נכנסין לבתים. מפני אהל הטומאה: ולמשכים. צוקר כשהם משכימים: הממנה. ראש המעמד: קומו ונעלה ציון. וזכך היו אומרים שמחתי באומרים לי בית ה' נלך. כשהגיעו לירושלים היו אומרים טומדות היו רגלינו בשעריך ירושלים. בהר הבית היו אומרים הללויה הללו אל צדקשו. בעזרה היו אומרים כל הנשמה תהלל יה: ג תאנים וענבים. כשהם לחים: והרחוקים מירושלים ואין זיכוריהם יכולים להתיקיים כל כך: ב בירוי גרוגרות וצמוקים. תאנים וענבים יבשים: השור הולך לפנייהם. ומקריבין אותו שלמים: ועטרה של זית בראשו. היתה לאמרי לפי שהוא קרוב לארץ יותר מכל שאר חילנות שבשעת המינים, דכתיב (ש"ח) ארץ זית שמן. והיה לאמרי לפי שאין בכל שאר חילנות של בשעת המינים חילן יפה ועליו רעין כמו הזית: ועיטרו את ביכוריהם. וכוהא מעטבים, מי שהיו זיכוריו גרוגרות, מעטבין בחאנים לחים. ומי שהיו זיכוריו לימוקים, מעטבין בענבים לחים. והם מצויים בענבים, הוה מראה הטובים והיפים שכולם מלמעלה (ה): הפחות. קניו כהונה (ו): והגזברים. הממונים על ההקדש: ולפי כבוד

א" בירוי גרוגרות וצמוקים. תאנים וענבים יבשים: השור הולך לפנייהם. ומקריבין אותו שלמים: ועטרה של זית בראשו. היתה לאמרי לפי שהוא קרוב לארץ יותר מכל שאר חילנות שבשעת המינים, דכתיב (ש"ח) ארץ זית שמן. והיה לאמרי לפי שאין בכל שאר חילנות של בשעת המינים חילן יפה ועליו רעין כמו הזית: ועיטרו את ביכוריהם. וכוהא מעטבים, מי שהיו זיכוריו גרוגרות, מעטבין בחאנים לחים. ומי שהיו זיכוריו לימוקים, מעטבין בענבים לחים. והם מצויים בענבים, הוה מראה הטובים והיפים שכולם מלמעלה (ה): הפחות. קניו כהונה (ו): והגזברים. הממונים על ההקדש: ולפי כבוד

זכובל פחה יחודה (נחמיה ה): (* אגריפס המלך. ממלכו ציה שני צעל נפש גדולה ושכרה רבה. הכ"מ: (ז) כי יחודה אומכ. הכ"מ והכ"צ כהנו דאין הלכה כרי יחודה. והאריך צהו"ט לפכש צכמה דרכים צמאי פלוגי חנא קמא ורבי יחודה. ואחר כך מוכיח לפכש

מתנהוין, דלכין לומר דרבי יחודה לא צא להלוק חנא לפכש דרבי חנא קמא באמר טודהו הקל על כהפיו קורא מהגדרתו עד כו', דלאו למימכר דכל זה שטור הקל על כהפיו שזה אינו חנא עד חכמי כו' ומתהניע לחכמי כו' מוכיח כו'. והנא קמא לא נחיה לפכשו מאי דעביד ציני וציני, חנא החלחל הענין הוא אומר שצטור הקל על כהפיו מהחיל לקרות הגדלה, ומה שאומר ונומך כל הפרכה אינו מוכפ על טודהו על כהפיו חנא אומר שנומך כל הפרכה כולה, ולא ציאר צחזה ענין, ואחא כי יחודה ומצאנו והולך. וע"ט צהו"ט: (ח) והחוקפות צמנחות דף ק"א כהנו, דתחת יד, לאו דוקא, חנא הצעלים אחוזו צשפחותיו, ומיחו צביאו צשס היכושלמו דמוכח שחחה יד ממש: (ט) יכושלמו, דכתיב לפני ה', וכול צמערב שיהיכל צמערב המצח, חלמוד לומר חלפני המצח, חי(לפני) [פני] המצח וכול צדכוס ששס הכבש והוא פני המצח, חלמוד לומר לפני ה', חא כולו, מגישין על קרן דרומית מערבית. וכן הוא צנמכא מנחות דף י"ט: (י) שאינו יודע. שמקרא ציכוכים צלשון הקודש, כדחק צמשסה כי פקך ז' דקוטה :

הנכנסים היו יוצאים. וכל בעלי אמניות שבירושלים עומדים לפניהם ושואלין בשלומם, אחינו אנשי המקום פלוגי, באתם לשלום: ד הקליל מכה לפניהם עד שמגיעין להר הבית. הגיעו להר הבית, אפילו אגריפס(*) המלך נוטל הסל על כתפו ונכנס, עד שמגיע לעזרה. (הגיע לעזרה) ודברו הלויים בשיר, ארומקה יי כי דליתני ולא שמחת איבי רי (תהלים ז): ה הגוזלות שעל גבי הסלים, היו עולות. ומה שבידם, נוהגים לכהנים: ו עודהו הסל על כתפו, קורא מהגדתי היום ליי אלהיה (דברים כו) עד שגומר כל הפרשה. רבי יהודה אומר (ז) עד ארמי אבד אבי. הגיע לארמי אבד אבי, מוריד הסל מעל כתפו ואוחזו בשפתותיו, וכהן מניח ידו תחתיו ומניפו, וקורא מארמי אבד אבי עד שהוא גומר כל הפרשה, ומניחו בצד המזבח, והשתחוה ויצא: ז בראשונה, כל מי שיודע לקרות, קורא. וכל מי שאינו יודע (י) לקרות, מקרין אותו. נמנעו מלהביא, התקינו שיהו מקרין את מי שיודע ואת מי שאינו יודע: ח העשירים מביאים בכוריהם בקלתות של כסף ושל זהב, והעניים

הנכנסים. לפי רוב הנכנסים היו יולאים, חס מצויים מצויים, וחס מועטים מועטים: כל בעלי אמניות שבירושלים עומדים מפניהם. אע"ג דאין בעלי אומניות חייבים לעמוד מפני הלמודי חכמים צשעה צעושים צמלחכתן כדי שלא יחצטלו ממלחכתה, מכל מקום היו חייבים לעמוד מפני מצויי ציכוכים דחציבה מלוה צשעתה, ומטעם זה עומדים מפני נושאי המטה שהמה צב ומפני נושאי החינוק לצרות מילה: ד החליל. מין כלי זמר וקולו צשמע למרחוק: היה נוטל הסל על כתפו. לפי שהיה לריך לחנו מידו ליד כהן דכתיב (שס כו) ולקח סכנו הטנא מידך: ה הגוזלות שעל גבי הסלים. שהיו חולים מאחורי הקלים של ציכוכי חורים וצני יונים. ולא על גבי הקלים ממש שלא יטכפוס. והן קרבין עולות: ומה שבידם. רמב"ם פירש, הגוזלות שהביאו בידם שלא תלחום אחורי הקלים. ולי נראה, ומה שבידם, הציכוכים שהביאו בידם: ורבי יהודה אומר עד ארמי אובד אבי. ואין הלכה כרבי יחודה: ואוחזו בשפתותיו וכהן מניח ידו תחתיו. מכאן משמע שהסל היה על ידו של כהן חנא שהצעלים אחוים הקל צשפחותיו למעלה צשעה החנופה. ושלא כדכרי האומר כהן מניח ידו תחת יד הצעלים ומניף(ח): (ח) בצד המזבח. צקרון דרומית מערבית(ט):

והשתחוה ויצא. מכאן משמע שלא היה מניף כי חס חנופה אחת צשעה הקריאה צלכד. והנא דכפרי מלריך שחי חנופות, אחת צשעה הקריאה דכתיב (שס) ולקח הכהן הטנא מידך והטיחו, וגמריין יד יד מידיו צביאנה חא חשי ה' (ויקרא ז), מה להלן חנופה, חף כהן חנופה, והשנית לאחר שהשלים הקריאה, דלחחר הקריאה כתיב והנחתו לשון לך נחה חת העס (שמות לז) דהיינו חנופה שמוליך ומציא מעלה ומוריד: ז נמנעו מלהביא. מפני הצושה שאינו יודע לקרות: ח התקינו שיהו מקרין. ואקמכו חקרא דכתיב (דברים כו) וענית ואמרת, ואין ענייה חנא מפי אחר: ח בקלתות של כסף ושל זהב. קופות מנופות כסף וזהב: הקלים (ורעים)

א בירושלמי, מפניהם. ב בירושלמי, ואומרים אחינו. ג בד"ס, בואכם. ד בירו', בשלום. ה בירו' ל"ג. ו בד"ס, את ידיו. ז בירו', לפניו.

